



● §16b-miljøtilladelse til
Ryttergård
Ibskervej 28
3730 Nexø

Kolofon:	Bornholms Regionskommune; juli 2026
Journalnummer:	25/15757
Udarbejdet af:	Center for Miljø, Plan og Kultur
Sagsbehandler:	Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag:	Geodatastyrelsen

§ 16 b TILLADELSE

til

Ryttergård

Ibskervej 28, 3730 Nexø



Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 b, stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 13. juli 2026.

DATABLAD

Titel:	§ 16 b tilladelse til Ryttergård
Tilladelsen omfatter:	Flexproduktion af søer, smågrise og slagtesvin. Produktionsareal: 532 m ² i 1 staldafsnit
Dato for tilladelse:	13. juli 2026
Ejendom/husdyrbrug:	Ryttergård, Ibskervej 28, 3730 Nexø
Matrikelnummer og ejerlav:	30a Hovedejerlavet, Ibsker m.fl.
BFE-nummer:	8369632
CVR-/P-nummer:	29894353/1012676065
CHR-nummer:	10 468
Ejer af ejendommen:	Aksel Munkegaard Sode
Ansøger:	Preben Bjerregaard
Kontaktoplysninger:	Preben Bjerregaard, pb@ellesgaard.com
Konsulent:	Kirsten V. Kyndesen, Velas, Fulbyvej 15, 4180 Sorø
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Ikke-teknisk resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.5 Retsbeskyttelse.....	12
2.6 Offentlighed	12
2.7 Klagevejledning.....	13
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	14
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	14
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet.....	17
4 Husdyrproduktion og reststoffer	19
4.1 Husdyrhold og staldanlæg	19
4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	21
5 Ressourceforbrug	23
5.1 Foder og foderopbevaring	23
5.2 Vand	23
5.3 Energi	24
5.4 Diverse hjælpestoffer	25
6 Reststoffer	25
6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand.....	25
6.2 Affald	26
7 Gener fra husdyrbruget.....	27
7.1 Lugt	27
7.2 Støj og rystelser	29
7.3 Støv	29
7.4 Lys.....	30
7.5 Fluer og skadedyr	30
7.6 Transport	31
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	32
8.1 Ammoniakemission og BAT-krav.....	32

8.2	Ammoniakdeposition til naturområder	34
9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld.....	37
10	Egenkontrol og dokumentation	40
11	Samlet vurdering	41
12	Bilag.....	42
	Bilagsoversigt	42
	Bilag 1a. Produktionsareal i ansøgt drift	43
	Bilag 1b. Produktionsareal i nudrift og 8-års drift	44
	Bilag 2. Naturberegningpunkter for Ryttergård.....	45
	Bilag 3. Beredskabsplan for Ryttergård	46

1 IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Preben Bjerregaard ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16b til godkendelse af svineproduktionen på ejendommen Ryttergård, Ibskervej 28, 3730 Nexø. Ejendommen ejes af Aksel Munkegaard Sode.

På Ryttergård er der en tilladt produktion på 3.049 slagtesvin (33-113 kg) pr. år givet efter en anmeldelse om fulde stalde (§30) i 2017.

Der ansøges om godkendelse af den eksisterende produktion efter stipladsmodellen. Der søges om flexproduktion med mulighed for alle typer svineproduktion (søer, smågrise og slagtesvin) i en eksisterende stald. Stalden vil som udgangspunkt fortsat blive anvendt til slagtesvin (polte), men der ønskes mulighed for fuld flexibilitet i forhold til fremtidig produktion.

Der foretages en ændring af staldanlægget, idet et staldafsnit tages ud af drift. Det samlede produktionsareal bliver 532 m² i ansøgt drift.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i eksisterende gyllebeholdere på ejendommen.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens §16b og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 250247).

Udledningen af lugt og ammoniak fra staldanlægget reduceres i ansøgt drift, idet et staldafsnit tages ud af drift. Ved flexproduktion beregnes lugt og ammoniak ud fra den mulige produktion med den højeste udledning (worst case), og dette er produktion af slagtesvin, svarende til den nuværende dyretype.

Den ene af de to gyllebeholdere er tidligere blevet overdækket, hvorved udledningen af ammoniak reduceres fra denne. Der er tale om et frivilligt tiltag.

Staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirkksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Der er foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes. På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbigående i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Der er foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Det vurderes, at det ansøgte, ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området, idet den samlede udledningen fra anlæg og lager reduceres i ansøgt drift.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Kravet til BAT er opfyldt, idet der ikke foretages ændringer i stalden, der fortsætter i drift. En gyllebeholder er blevet overdækket og dette er sket som et frivilligt tiltag.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne. Med tilladelsen følger en række vilkår til driften, som sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne væsentligt.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette afsnit beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til flexproduktion af alle svin på husdyrbruget Ryttergård, Ibskervej 28, 3730 Nexø, matr.nr. 30a Hovedejerlavet Ibsker m.fl. Tilladelsen omfatter en flexproduktion af søer, smågrise og slagtesvin i det eksisterende staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger. Det samlede produktionsareal udgør 532 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er projektet omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til slagtesvin over 30 kg er angivet til mindre end 2.000 (ikke IE-husdyrbrug). Tilladelsen meddeles derfor efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen, bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 10.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 0 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse. Vilkårene er gældende fra det tidspunkt, hvor tilladelsen tages i brug, med mindre andet fremgår af tilladelsen.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved godkendelse af søer, små- og slagtesvineproduktion på Ryttergård efter stipladsmodellen i forhold til den nuværende lovlige produktion på Ryttergård (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Desuden bekendtgørelse nr. 1595 af 06. december 2018 om udpegnings- og administrationsplaner af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

På ejendommen Ryttergård, Ibskervej 28, 3730 Nexø matr.nr. 30a Hovedejerlavet Ibsker m.fl. ønskes svineproduktionen godkendt efter Husdyrbrugloven [stipladsmodellen]. Der foretages ingen udvendige eller indvendige ændringer af staldanlægget – dog tages et staldafsnit ud af drift.

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur har modtaget ansøgningen om miljøtilladelse til Ryttergård gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 7. maj 2025 (skema nr. 250247). Kommunen har afgjort sagen på baggrund af version 1 af ansøgningsskemaet.

Eksisterende produktion

På Ryttergård er der i nudrift produktion af slagtesvin i henhold til en §30-tilladelse fra 2017. Tilladelsen giver mulighed for en årlig produktion på 3.049 slagtesvin (33-113 kg) i eksisterende stalde. Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Samdrift med andre husdyrbrug

Udover at drive Ryttergård, ejer og driver Preben Bjerregaard, Koosgård (Ibskervej 30, 3730 Nexø), Ellesgård (Ibskervej 35, 3740 Svaneke), Brændegård (Grammegårdsvej 4, 3751 Østermarie) og Ndr. Ellebygård (Kirkeskolevej 9, 3751 Østermarie) og Naskegård (Paradisbakkevejen 2, 3740 Svaneke).

Koosgård og Brændegård er med sohold og produktion af smågrise. De øvrige ejendomme er med produktion af slagtegrise.

Ryttergård kan drives selvstændigt i forhold til de øvrige ejendomme, idet smågrisene/poltene kan indkøbes fremfor, overføres fra eget sohold. Ejendommene er placeret mellem ca. 325 m og 10,7 km fra Ryttergård.

Et husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 m eller derunder, og afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til enkelt bolig. Denne beregnes til 56 m i Husdyrgodkendelse.dk og minimumsafstanden for forureningsmæssigt forbundet beregnes derfor til 100 m. Nærmeste husdyrbrug er Koosgård og afstanden hertil er ca. 325 m.

Ryttergård er således ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Ryttergård.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at Ryttergård ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, hvorfor denne miljøtilladelse alene omfatter husdyrbruget Ryttergård.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles for at fastholde forudsætningerne for tilladelsen og, som er med til at sikre, at der ikke opstår væsentlig virkning på miljøet eller væsentlige gener.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om evt. planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelses vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsareals størrelse i m² staldsystemer, dyretyper (+ evt. teknologi)

6. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Stald 1	Flexgruppe: Alle svin	Fulddrænet gulv	532

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1	Flydende	Naturligt flydelag	315
Gyllebeholder 2	Flydende	Overdækning (frivilligt tiltag)	347

*) Gyllebeholder 2 er forsynet med teltoverdækning, som udgør et frivilligt tiltag.

2.3.5 Håndtering af husdyrgødning

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
9. Egenkontrol. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres: internt regnskab fra driften, som dokumenterer flytning/udbringning af gylle, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.3.6 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Teltoverdækning på gyllebeholdere

10. Gyllebeholder nr. 2 er frivilligt forsynet med fastoverdækning i form af teltoverdækning.
11. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle
12. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
13. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Bornholms Regionskommune skal straks underrettes herom.

Egenkontrol

14. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med fast overdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i perioden mellem to samlede miljøtilsyn og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
15. Rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fastoverdækning på fortanke

16. Ejendommens fortanke til gyllebeholdere skal være overdækket med betonlåg.

2.3.7 Affald

17. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
18. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
19. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.8 Lugt

20. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
21. Omrøring af husdyrgødning i ejendommens gyllebeholdere må på 1. udbringningsdag tidligst påbegyndes 3 timer før udbringning, og på de efterfølgende udbringningsdage må omrøring tidligst ske 1,5 time før udbringningen påbegyndes.
22. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.9 Støjklender

23. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

24. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
25. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
26. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjregningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

2.3.10 2.3.8 Vilkår vedr. støj

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal

2.3.11 Vilkår vedr. skadedyr

28. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk).
29. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
30. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levemuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.12 Vilkår vedr. oplag af olie

31. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
32. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtæg.
33. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
34. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.13 Uheld og risici

35. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
36. Der skal foreligge en beredskabsplan for Ryttergård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
37. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 13. juli 2032), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse ikke omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når det konstateres, at det tilladte faktisk er gennemført inden fristens udløb, jf. § 54, stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 13. juli 2034.

Tilladelser efter § 16 b skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til husdyrbruglovens § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har den 19. juni 2026 sendt skriftlig orientering om ansøgningen om §16b-miljøtilladelse til Ryttergård / udkast til §16b-miljøtilladelse til Ryttergård til ejere af ejendomme, som matrikuleret grænser op til Ryttergårds matrikler.

Udkast til afgørelse om §16b-miljøtilladelse til Ryttergård blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i husdyrgodkendelse.dk til 337 meter fra et vægtet lugtcentrum for anlægget.

Der blev givet en frist på 3 uger fra 19. juni 2026 til 10. juli 2026 til at kommentere ansøgningen/udkastet. Kommunen modtog ingen bemærkning.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 13. juli 2026 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.bornholm.dk. Samtidig er en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om underretning i henhold til husdyrbruglovens §§ 61 eller 62, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og råd blevet orienteret om afgørelsen.

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række myndigheder og råd samt lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 10. august 2026, dvs. 4 uger fra den 13. juli 2026, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen digitalt gennem Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal, inden klagefristen udløber. Links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk> eller på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse af eksisterende bygninger

Det eksisterende bygningsanlæg på ejendommen består af stuehus, lagerbygninger, staldbygning, maskinhal og gyllebeholdere.

Der foretages ingen udvendige bygningsmæssige eller indvendige ændringer af staldene. Tilsvarende foretages der ikke ændringer af gødningsopbevaringsfaciliteterne i form af gyllebeholdere. Her er den ene beholder forsynet med teltoverdækning

Figur 1 Eksisterende og ansøgte bygningsanlæg på Ryttergård.



Figur 2. Skråfoto Ryttergård med omgivelser (Ryttergård er angivet med rød markering). Skråfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering – foto fra 9. april 2023.



Ryttergård er beliggende i landzone og dermed uden for eksisterende byzone og sommerhusområde. Der er ca. 1,1 km til nærmeste nuværende eller fremtidige byzone, som er den fremtidige byzone Bakkebyen ved Nexø, og ca. 4,7 km til nærmeste sommerhusområde ved Svaneke. Til nærmeste samlede bebyggelse ved Nørremarksvej nord for Nexø er der ca. 1,4 km. Til nærmeste nabobeboelse på Ibskervejen 33 er der 238 m (ejet af Aksel Munkegaard Sode). Husdyrbruget ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Nærmeste vedtagne kommuneplan i landzone er ved Aarsdale ca. 1,4 km mod nordøst. Nærmeste vedtagne lokalplan i landzone er ved Klinteby ca. 2,1 km mod sydvest.

Grænsen for Natura 2000-området "*Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne*" ligger ca. 948 m vest for Ryttergård. Inden for området findes ammoniakfølsomme naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende ved Aarsdalevej ca. 1,2 km øst for ejendommen.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående, er foretaget til nærmeste staldafsnit. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur opmålt.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Fremtidig byzone ved Nexø)	Ca. 1.083 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Lokalplan 0032 Klintebygård m.m. v. Paradisbakkerne)	Ca. 2,1 km	50 m
Nabobeboelse (Ibskervej 33)	238 m	50 m
Ammoniakkfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 1.224 m	10 m
Ammoniakkfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev ved Aarsdalevej)	Ca. 1.241 m	10 m

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	Ca. 494 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 1,7 km	50 m
Vandløb og dræn	171 m	15 m (100 m*)
Søer > 100 m ²	22 m	15 m (100 m*)
Offentlig vej og privat fællesvej	140 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen	34 m	15 m
Naboskel	171 m	30 m

* Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².

Alle afstandskrav er opfyldt. Der foretages ikke ændringer af eksisterende bygninger.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune konstaterer, at stalde og anlæg til husdyrgødning overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakkfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Det fremgår af §8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning, at for hvert enkelt nybyggeri af stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg skal det kontrolleres, om husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1, er overholdt. Reglen gælder kun nybyggeri og anlæg, der undergives væsentlige til- eller ombygninger, herunder f.eks. ombygning fra ko- til svinestald. Reglen gælder ikke ved reparation eller renovering af eksisterende anlæg.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Området omkring Ryttergård er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Ryttergård er beliggende inden for kystnærhedszonen, som går 3 km inde fra kysten samt inden for skovbyggelinje. Dette har dog ingen betydning for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom.

Ryttergård ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2020 er udpeget som særligt naturområde, interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser, kulturmiljøområde, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste beskyttede naturareal er en beskyttet sø placeret på ejendommen ca. 22 m vest for det eksisterende staldanlæg. I en afstand op til 500 m fra ejendommen er der yderligere registreret 3 små beskyttede søer/vandhuller.

Grænsen til habitatområdet *"Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne"* er placeret indenfor 948 m af Ryttergård. Nærmeste habitatnatur er et overdrev placeret i en afstand af ca. 1.224 m.

Der er placeret 3 kategori 3 overdrev indenfor 1.000 m og 2 kategori 3 skove.

Nærmeste område udpeget som lavbundsområde er placeret ca. 130 sydøst for stalden.

Anlægget er placeret uden for alle øvrige byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra ny staldbygning	Berøres Ryttergård?
Skovbyggelinje (300 m)	Ca. 580 m	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 102 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 980 m	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. 6,5 km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 3,4 km	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 126 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 948 m	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	22 m	Nej
Lavbundsområder	Ca. 130 m	Nej

Fredede områder	Ca. 1,2 km	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	Ca. 188 m	Nej

Bygningernes udtryk i landskabet

Ryttergård er en firlænget ejendom. En ladebygning er placeret syd for det øvrige bygningsanlæg og mod syd-øst er gyllebeholderne placeret.

Der opføres ingen nye bygninger og foretages ingen udvendige ændringer af de eksisterende bygninger i ansøgt drift.

Figur 3. Ryttergård set fra Ibskervej – i nordøstlig retning. Cowi vejfoto 29. maj 2024.



Figur 4. Ryttergård set fra Ibskervej – i sydøst retning. Cowi vejfoto 29. maj 2024.



Figur 5. Ryttergård set fra Klinteby Kirkevej – i østlig retning. Cowi vejfoto 29. maj 2024.



Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til det eksisterende staldanlæg mv på Ryttergård.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder, og det vurderes, at der ikke er landskabelige forandring i landskabet, idet der ikke foretages ændringer i staldanlægget.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION OG RESTSTOFFER

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødning, spildevand og affald.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Ryttergård anvendes i nudrift til produktion af slagtesvin. Staldanlægget består af 2 stalde, hvor af den ene (stald 2) tages ud af drift. Stald 1 forsættes i drift og denne er indrettet med drænet gulv og spalter. Udleveringsfaciliteter, indrettet i det vestligste hjørne af stalden, har været anvendt som buffer og medtages i produktionsarealet i både nudrift og ansøgt drift.

For stalden søges der om flexgruppe med alle svin for at sikre fuld fleksibilitet for produktionsarealet. Flexgruppe med alle svin omfatter følgende dyretyper og staldsystemer:

- Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv
- Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv
- Smågrise. Drænet gulv + spalter (50% / 50%)
- Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33% / 67%)

Figur 6. Anlægget på Ryttergård



Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som gange, inventar og foderautomater. Drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

Arealet i udleveringsfaciliteterne er medtaget i produktionsarealet, idet der ønskes mulighed for at benytte dette areal som bufferstald.

Staldtegning og beregning af produktionsarealerne fremgår af bilag 1a og 1b.

Tabel 4. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Stald- størrelse* (m ²)	Produktions- areal (m ²)	Produktions- areal andel
Stald 1	Fulddrænet gulv	Flexgruppe: Alle svin	÷	600	532	89 %
I alt				600	532	

Tabel 5. Staldtyper, miljøteknologi, dyrehold og produktionsareal i nudrift og 8 års drift.

Staldafsnit	8 års drift			Tilladt nudrift		
	Staldafsnit, staldtype, dyretype og teknologi	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Staldafsnit, staldtype, dyretype og teknologi	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Stald 1	Slagtesvin, drænet gulv +spalter (33% / 67%)	600	532	Slagtesvin, drænet gulv +spalter (33% / 67%)	600	532
Stald 2	Slagtesvin, 25-49 % fast gulv	310	256	Slagtesvin, 25-49 % fast gulv	310	256
	I alt	910	788	I alt	910	788

*Tal for staldstørrelse er angivet som indsendt i bilag til ansøgning. Disse afviger fra tal i den elektroniske ansøgning, men tallene i bilaget anses for mere præcise. Tallene for produktionsareal, som er det betydende i ansøgningen, er ens i bilaget og i den elektroniske ansøgning.

I ansøgt drift ændres dyretype fra slagtesvin til at omfatte alle svin.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Ryttergård udleveringsrampe og drivgange. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, staldtype og dyretype.

4.2 Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Ryttergård er der to eksisterende gyllebeholdere. Gyllebeholder 2 er forsynet med overdækning.

Overdækning af gyllebeholder 2 er gennemført som et frivilligt tiltag. Beholder 1 har overdækning i form af naturligt flydelag. Der føres løbende kontrol (og logbog) over flydelag og teltoverdækning i henhold til lovgivningen. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Tabel 6. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Ryttergård

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Gyllebeholder 1	1.280	315	Naturligt flydelag
Gyllebeholder 2	1.400	347	Teltoverdækning (frivilligt tiltag)
I alt	2.680	662	

Den samlede opbevaringskapacitet i gyllebeholder på Ryttergård er på 2.680 m³.

Der forventes en maksimal årlig produktion svarende til 3.000 slagtesvin, svarende til en forventelig gødningsproduktion på ca. 1.590 tons inkl. regnvand og vaskevand i henhold til normtal.

Den samlede kapacitet på bedriften svarer således til ca. 20 måneders opbevaring. Der er krav om mindst 9 måneders opbevaring for at leve op til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hermed er kravet opfyldt

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet. Med den ekstra opbevaringskapacitet på ejendommen vil der ved behov blive overført gylle fra ansøges andre ejendomme.

I nedenstående tabel ses data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen

Tabel 7. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på bedriften Ryttergård.

Produktionsanlæg	Lager	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Ryttergård	Gyllebeholder 1	1.280	Naturligt flydelag
Ryttergård	Gyllebeholder 2	1.400	Teltoverdækning (frivilligt tiltag)
I alt		2.680	

BAT husdyrgødning

- En gyllebeholder har fast overdækning, der betyder en reduktion ammoniakfordampningen fra beholderen med 50%
- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel/afhentning af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen i tanken uden fast overdækning, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag
- Der føres logbog iht. lovgivningen for beholdere med teltoverdækning
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn
- Husdyrgødning udbringes i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er, at gyllebeholderne er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og at tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Hertil kommer at omrøring minimeres samt at flydelag lag sikres/ etablering af teltoverdækning. BAT omfatter endvidere sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Kommunens vurdering

Det er regionskommunens vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for opbevaringskapaciteten på Ryttergård og sikret, at der kan opbevares op til 9 måneders gødningsproduktion på bedriften.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. opbevaring af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette afsnit beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand og energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Foder og foderopbevaring

Foder opbevares i siloer. Foderet er blandet på Ellesgård eller indkøbt færdigfoder.

Der anvendes tørfoder.

Forbruget ligger på ca. 635 tons i nudrift. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Foderet blandes ud fra foderoptimeringer foretaget af konsulent. Foderplaner/foderstrategi revideres årligt eller efter behov for at sikre at den mest optimale fodring. Der foretages analyser af korn årligt og foderblandinger efter behov. Foderforbruget registreres løbende og opgøres 4 gange årligt i forbindelse med udarbejdelse af effektivitetskontrol. Foderets indhold af råprotein og fosfor følger de gældende normer

BAT

Med den nye husdyrbruglov indføres stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivitetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Ejendommen har offentlig vandforsyning.

Hovedparten (ca. 85 %) af vandforbruget går til drikkevand til dyrene, mens den resterende del går til vask af staldanlæg og til overbrusning. Vandforbruget opgøres en gang årligt.

Det årlige vandforbrug ligger på ca. 1.800 m³. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand. Drikkesystemerne i staldene er moderne anlæg, som er udviklet, så vandspild undgås eller mindskes. Overbrusning anvendes til køling i varme perioder. Hyppighed og varighed af overbrusningen afpasses løbende til temperaturen. Staldene iblødsættes inden vask

foretages med højtryksrensere. Vandforbruget følges løbende med henblik på at identificere eventuelle defekter og forebygge spild.

BAT

Ejendommens vandforbrug går primært til drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden. BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er anvendelse højtryksrensning til vask af stalde, og valg af udstyr, der er tilpasset den aktuelle dyretype, placering af drikkenipler er placeret over trug. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for vandforbrug.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Energi anvendes til ventilation og belysning samt til pumpning af gylle.

Det årlige elforbrug ligger på ca. 36.000 kWh. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Det årlige forbrug af dieselolie ligger på ca. 400 liter til varmekanon i forbindelse med udtørring efter vask. Forbruget forventes uændret i ansøgt drift.

Elforbruget følges løbende og opgøres en gang årligt.

Ventilation udgør den væsentligste post i forhold til forbrugt energi. Ventilationsanlægget er dimensioneret efter staldenes belægningsgrad og styret automatisk efter temperaturen. Anlægget rengøres og efterses inden indsættelse af et nyt hold grise for at sikre et minimalt energiforbrug og optimal ydelse. Ved strømsvigt eller for høje temperaturer i stalden aktiveres nød opluk og der gives en alarm.

Ventilationen er som udgangspunkt af lavenergitypen. Ved udskiftning vil der blive opsat nyeste type af lavenergi. Belysning er som udgangspunkt energibesparende LED.

Energibesparende foranstaltninger (BAT)

BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) etablering af lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring og brug af varmepumpe. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for elforbrug.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til effektiv energiudnyttelse.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Der opbevares ikke olieprodukter på Ryttergård.

Rengøringsmidler opbevares ved forrum.

Veterinærmedicin anvendes efter anvisning fra dyrlæge. Medicin opbevares i forbindelse med forrum.

Kommunens vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskudne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand

Beskrivelse

Der er etableret toilet og bad i forbindelse med forrum. Spildevandet herfra ledes til septiktank.

I stalden vaskes mellem hvert hold. Hertil kommer vask af gange og udleveringsfaciliteter. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder.

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen anslås til ca. 100 m³.

Kommunens vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Medicinrester samt olie- og kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA SecAnim Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden blandt grisene forventes at ligge på ca. 3,0 % årligt i ansøgt drift.

Der er etableret en fælles afhentningsplads i forbindelse med Koosgård (CHR 114 381). Pladsen er indrettet efter reglerne på området. Pladsen er afskærmet i forhold til offentlig vej. Hvis der i stedet etableres en plads i forbindelse med Ryttergård, vil den blive indrettet efter de gældende regler på området.

Kommunens vurdering

Alt affald bortskaffes efter BOFA's affaldsregulativ. Medicinrester samt eventuelt olie- og kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA SecAnim Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne

Afhentningspladsen er indrettet efter de gældende regler på området. De døde dyr placeres i en lukket container eller ligger på spalter og er afskærmede, så de ikke er tilgængelige for dyr eller fugle. Pladsen er placeret tilbagetrasket i forbindelse med indkørsel til staldanlægget.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes de mulige gener for husdyrbrugets omgivelser ved forekomst af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt

Beskrivelse

Der er foretaget beregninger, der viser, at lugtgenekriteriet er overholdt til byzone, samlet bebyggelse og til nærmeste enkelt boliger, se nedenstående tabel 8.

Tabel 8. Resultat af lugtberegning fra ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Ibskervej 31 	0	NY	111,5	89,2	350,6	Ja
Klinteby Kirkevej 1 	0	NY	111,5	111,5	392,7	Ja
Kommuneplan Aarsdale 	0	NY	195,8	195,8	1496,8	Ja
Lokalplan Klinteby 	0	NY	195,8	195,8	2086,9	Ja
Nørremarksvej 	0	NY	195,8	176,2	1396,1	Ja
Fremtidig byzone Bakkebyen 	0	FMK	272,9	272,9	1094,7	Ja
Nexø 	0	FMK	272,9	272,9	1472,3	Ja
Sommerhusområde Svaneke 	0	NY	279,2	279,2	4745,6	Ja
Aarsdale 	0	NY	279,2	279,2	1579,3	Ja

Nærmeste byzone/fremtidige byzone er Bakkebyen ved Nexø. Afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen skal være minimum 272 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum er 1.094 m. Lugtgenekravet til byzone er dermed opfyldt.

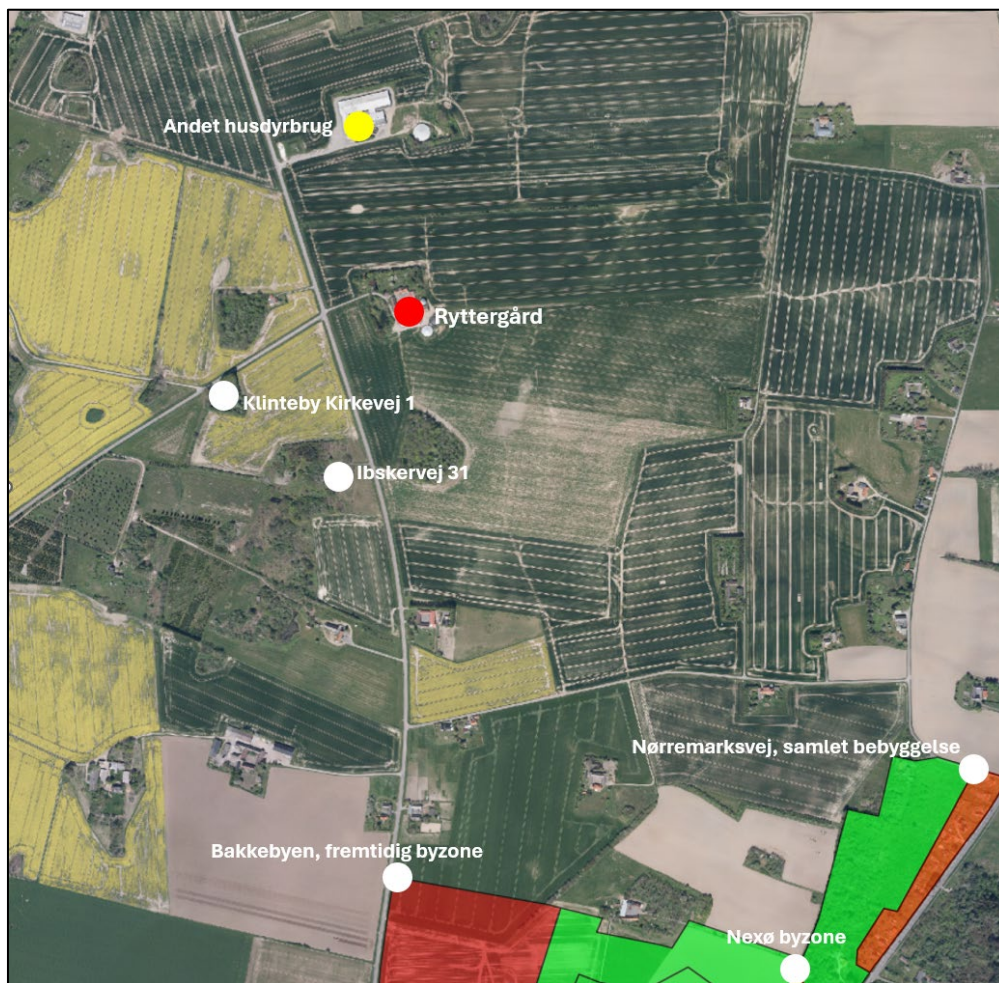
Nærmeste bolig i samlet bebyggelse i landzone som er en ejendom uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger, er Nørremarksvej 1. Afstanden fra lugtcentrum til boligen skal være minimum 176 m og den beregnede afstand fra lugtcentrum er 1.396 m.

Nærmeste lokalplan er ved Klintebygård. Til området ved Klinteby skal der være min. 195 m. Kravet er opfyldt, idet den beregnede afstand fra lugtcentrum til området 2.086 m.

Nærmeste enkelt beboelser, som er ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, er Ibskervej 31. Afstanden fra lugtcentrum til den nærmeste enkeltbeboelse skal være minimum 89 m korrigeret og den beregnede afstand til Ibskervej 31 er ca. 350 m. Der er tale om en korrigeret geneafstand, idet staldanlægget er placeret nord for beboelsen. Ukorrigeret skal afstanden være min. 111 m. Lugtgenekravet er dermed opfyldt til nærmeste enkelt beboelser.

Der er ikke placeret andre husdyrbrug i nærheden af Ryttergård og de nærmeste naboer. Nærmeste husdyrbrug er Koosgård beliggende 560 til 660 m fra de nærmeste enkeltbeboelser til Ryttergård. Med mere end 100 m fra dette husdyrbrug til enkeltbeboelserne og der skal derfor ikke indregnes en kumulativ effekt.

Figur 7. Beliggenhed af de nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone.



Nærmeste sommerhusområde og lokalplan er placeret mere end 2 km fra Ryttergård og er ikke medtaget på kortet.

Ansøger oplyser, at svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg. Hvis der forekommer svineri i stier med fast gulv, skræbes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtemission.

Kommunens vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne i tilfælde af væsentlige lugtgener.

7.2 Støj og rystelser

Beskrivelse

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget. Ved udskiftning af ventilatorer vil der blive opsat ventilatorer med nye støjsvage motorer.

Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne vil mindske unødigt støj.

Foderfremstilling kan give periodevis støj. Der fremstilles ikke foder på ejendommen og er derfor ikke en kilde til støj.

Transport med køretøjer til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid.

Se yderligere beskrivelse af transport til og fra ejendommen i afsnit om transport.

Støj fra produktionsanlægget vil ikke genere naboer og forbipasserende, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 238 m og afstanden til offentlig vej er ca. 140 m.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Ryttergård overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende og forbipasserende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Ryttergård går ad Ibskervej, og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.3 Støv

Beskrivelse

Der vil ikke forekomme væsentlige støvgener fra fremstilling af foder, idet foderfremstilling ikke finder sted på ejendommen. Udfodring sker via et lukket system, hvorfor støvgener ved udfodring er begrænsede. Samlet vurderes støvgener i forbindelse med håndtering og udfodring som værende begrænsede.

Der kan forekomme lokale støvgener i forbindelse med halmhåndtering herunder i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Støv fra skimmelsvampe modvirkes på Ryttergård ved at opbevare halm, råvarer og sæk-kevarer på fast bund, indendørs og tørt.

Der vil ikke ske en ændring af transporter i ansøgt drift.

Støv fra staldanlægget vurderes ikke at vil genere naboer og forbipasserende, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 238 m.

Kommunens vurdering

Regionskommunen vurderer, at produktionen på Ryttergård ikke vil medføre væsentlig støvudvikling. Risikoen for støvgener anses primært at være knyttet til kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, hvor der kan opstå lokal støvspredning. Derudover kan der forekomme støvgener ved kørsel på den private vej i samme perioder. Samlet set vurderer kommunen dog, at produktionstilladelsen ikke vil medføre en ændring i støvniveauet i området.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.4 Lys

Beskrivelse

Der er udendørs belysning i form af lamper ved forrum og ved udlevering.

I stalden vil der være lys i 8 timer pr. dag i henhold til lovgivningen på området.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.5 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer reparerer med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der foretages faste rutiner vedrørende fluebekæmpelse. Der bruges kemisk fluebekæmpelse / rovfluer.

I relation til rottebekæmpelse foretages denne af firmaet Ewers.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener

eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.6 Transport

Beskrivelse

Der er ingen intern transport af dyr på Ryttergård. Der er ingen intern transport af foder, idet foderet transporteres i lukket system.

Til- og frakørsel til ejendommen vil udelukkende foregå via privatvejen, som grænser op til Ibskervej.

Der er transport til og fra Ryttergård i form af bl.a. levering af foder og dyr til ejendommen, afhentning af dyr til salg/slagteri og til destruktion.

Transport vil primært foregå inden for normal arbejdstid.

Der forventes i gennemsnit blive leveret 2-4 læs grise til ejendommen hver måned og leveret 4 læs pr. måned til salg eller slagteri. I alt ca. 84 læs pr. år. Transporterne vil ske i tidsrummet fra kl. 6 til 16.

Der afhentes døde dyr 1-2 gange pr. uge, dette udgør 78 transporter årligt, normalt mellem kl. 8 og 16.

Der køres foder til ejendommen 1-2 gange om ugen. Disse transporter forventes at udgøre i alt ca. 65 læs pr. år.

Halm: 1 transport pr. år.

Øvrige transporter: 1 transporter pr. år.

Gylle udbringes med udlægger, hvorfor transporter med gyllevogn i forbindelse med udbringning er begrænset. Flytning af enkelte læs vil kunne forekomme.

Samlet øges antallet af transporter ikke i ansøgt drift.

Den ene gyllebeholder er forsynet med teltoverdækning. Det gøres dels for at reducere ammoniakudledningen og dels for at undgå regnvand i tanken. Med et overfladeareal på ca. 347 m² og forventet min. 500 mm regn pr. år, så spares min. 170 m³ regnvand i beholderne. Hvis gyllen blev kørt ud med gyllevogn ville det svare til ca. 6-7 læs gylle pr. år.

Opgørelse af transporter på Ryttergård kan ses i Tabel 9 herunder.

Tabel 8 Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Ryttergård.

Type transport	Transport ansøgt drift antal læs/år
Dyr til ejendommen	24
Dyr fra ejendommen	60
Afhentning af døde dyr til DAKA	78
Foder	78
Halm	1
Transporter med gylle	5

Øvrige	1
Total	247

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Ryttergård, som sker ad egen privatvej og primært inden for normal arbejdstid, kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette afsnit beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 9. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Ryttergård før og efter

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	1.223,6	264,8	1.488,4	-486,4 (nudrift) -486,4 (8-års drift)
Lovlig nudrift	1.675,5	264,8	1.974,8	-
8-års drift	1.675,5	264,8	1.974,8	-

BAT-krav

Husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den maksimale emission ved anvendelse af BAT beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra de enkelte produktionsarealers størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystemtype. Der sondres mellem nye (og renoverede) stalde, hvor kravet beregnes ud fra ét sæt emissionsfaktorer, og eksisterende stalde, hvor kravet beregnes ud fra et andet sæt faktorer eller ud fra vilkår i tidligere godkendelser om eksisterende teknologi.

Der er ikke tidligere fastsat krav til BAT for produktionen på Ryttergård. I ansøgningsskemaet for Ryttergård skal BAT for den eksisterende stald derfor beregnes ud fra emissionsfaktorer for eksisterende staldafsnit.

Der er ikke et selvstændigt BAT-krav for gødningsopbevaringsanlæg. I beregningen af BAT-kravet for husdyrbruget indgår opbevaringsanlæg således med en emission svarende til den beregnede reelle emission.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i Tabel 11.

Tabel 10. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT-krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT-krav (kg NH ₃ -N)
Stald 1	Flexgruppe: Alle svin, 25-49% fast gulv	Eksisterende staldafsnit	532	2,30	1.223,6
Gyllebeholder 1	Flydende gødning	Eksisterende opbevaringsanlæg	315	0,40	125,9
Gyllebeholder 2	Flydende gødning	Eksisterende opbevaringsanlæg	347	0,40	138,8
I alt			532 + 662		1.224 + 265 = 1.488

BAT-krav beregnes til 1.488 kg NH₃-N pr. år og den faktiske emission beregnes til 1.488 kg NH₃-N pr. år. Kravet er således opfyldt. Reelt er ammoniakemissionen 69,4 kg lavere, idet den ene gyllebeholder er blevet forsynet med en overdækning som et frivilligt tiltag.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Der er ikke fastsat et BAT-krav for de eksisterende stalde i tidligere godkendelser.

Den ansøgte produktion medfører en emission på som er identisk med det beregnede BAT-krav, og med de frivillige tiltag er emissionen 69,4 kg NH₃-N pr. år lavere end det fastsatte BAT krav. Det ansøgte husdyrbrug overholder således det vejledende BAT-niveau.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. ammoniak omkring, at staldens indretning og teltoverdækning på den ene gylletank.

8.2 Ammoniakdeposition til naturområder

Beskrivelse

Påvirkning af naturområder

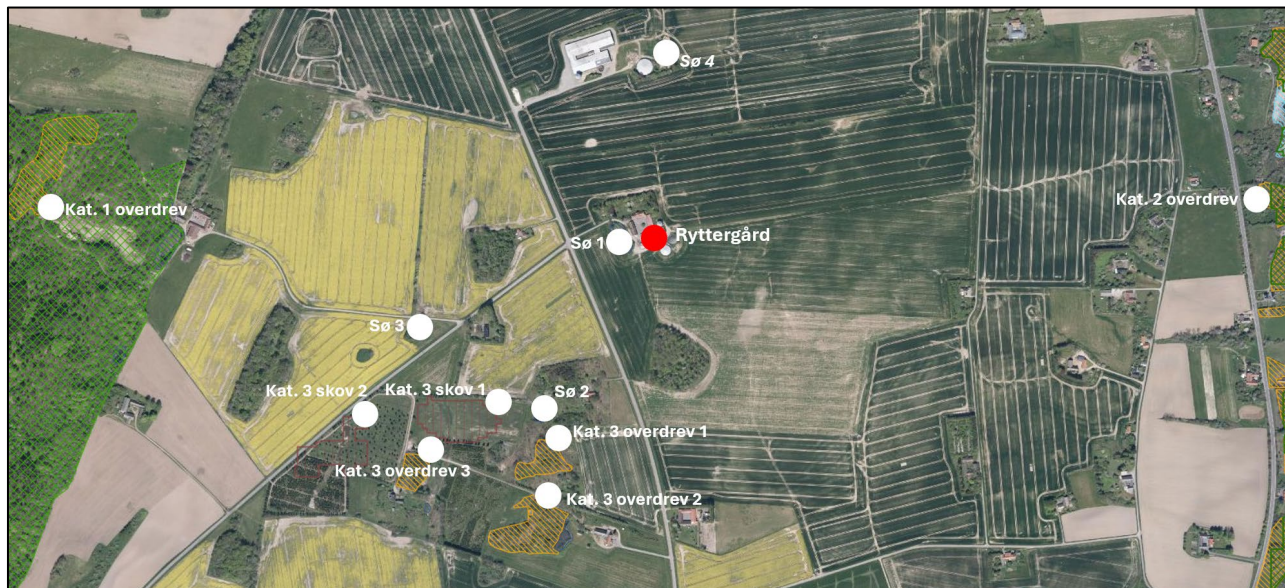
Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Ryttergård bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet Figur 8.

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabellen.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Idet der ikke foretages ændringer, øges udledningen af ammoniak ikke fra staldanlægget. I ansøgt drift er der søgt om en flexgruppe omfattende alle svin, således det vil være muligt at opstalde andre dyretyper end slagtesvin. Ved flexgruppe beregnes udledningen ud fra den dyretype med den højeste udledning, hvilket er slagtesvin (worst case). Dvs. udledningen øges ikke i ansøgt drift, hvis der vælges en anden dyretype end slagtesvin.

Figur 8. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Ryttergård.



Tabel 11. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Ryttergård.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Overdrev	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Overdrev	0,1	0,0	0,0
Kategori 3-natur	Overdrev	0,1 - 0,2	0,0	0,0
	Skove, gl. skovjordbund	0,1	0,0	0,0

Anden natur	Søer	0,1 - 5,7	-1,6 - 0,0	-1,6 - 0,0
-------------	------	-----------	------------	------------

Nærmeste beskyttede naturareal er en beskyttet sø placeret på ejendommen ca. 22 m vest for stalden. I en afstand op til 500 m fra ejendommen er der registreret yderligere 3 små beskyttede søer/vandhuller.

Habitatområdet Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne er placeret knap 1.000 m fra Ryttergård. Der er ikke placeret kategori natur eller habitatnatur inden for 1.000 m af Ryttergård. Udenfor habitatområdet er der inden for 1.000 m placeret 3 mindre overdrev (kategori 3-natur) og 2 skove med gammel skovjordsbund.

Kommunens vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

**0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.*

Kategori 1-natur

Der er ca. 948 m fra Ryttergård til nærmeste Natura 2000-område og 1.224 m til nærmeste kategori 1-natur som er et overdrev. Nærmeste Natura 2000-område er nr. N186 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Til kategori 1-natur i området beregnes totaldepositionen til 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år.

Maks. tilladt totaldeposition er afhængigt af antal husdyrbrug i nærheden, der påvirker det samme punkt i område med habitatnatur samt kategori 1 overdrev og heder. Idet totaldepositionen til området fra Ryttergård er 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniakkravet opfyldt uanset antal øvrige husdyrbrug.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 1.241 m øst for Ryttergård, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Ryttergård på 0,1 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Idet produktionen på Ryttergård således påvirker kategori 2-naturarealer med en totaldeposition under 1 kg NH₃-N pr. ha pr. år, er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år.

Nærmeste kategori 3-overdrev, -hede eller -mose, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev beliggende ca. 456 m sydvest for Ryttergård. Depositionen til overdrevet er uændret i ansøgt drift og det fastsatte krav er dermed overholdt.

Der er placeret to kategori 3 skove med gammel skovjordsbund indenfor 1.000 m af Ryttergård. De påvirkes begge med 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år og det fastsatte krav er dermed overholdt.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til søer beliggende indenfor 500 m af Ryttergård. Den nærmeste sø er placeret ca. 22 m for stalden. Til den nærmeste sø reduceres depositionen med 1,6 kg NH₃-N pr. ha pr. år.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Ryttergård er beliggende ca. 948 km fra nærmeste Natura 2000-område Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Som det ses af tabellen, er ammoniakpåvirkningen til natur placeret i Natura 2000-området beregnet til maksimalt 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler for beskyttelse af naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemsstaterne til at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre en streng beskyttelse af de dyrearter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, inden for deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen omfatter blandt andet, at arterne ikke må efterstræbes gennem jagt, indsamling eller ødelæggelse af æg og yngel. Derudover skal medlemsstaterne sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, blandt andet gennem det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan meddeles tilladelse, dispensation, godkendelse eller lignende, hvis det ansøgte kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelæggelse af de plantearter, der er optaget på bilag IV, i alle livsstadier.

Af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold fremgår det, at kommunen altid skal foretage en vurdering af, om der inden for 300 meter fra punktkilden findes områder, der kan rumme bilag IV-arter – typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer – samt om der er registreret forekomst af sådanne arter. Inden for denne afstand kan en eventuel påvirkning henføres til punktkilden.

Inden for 300 meter fra produktionsanlægget på Ryttergård ligger der en sø. Der er ikke registreret fund af bilag IV-arter i denne sø. Søen kan fungere som yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Bornholms Regionskommune har gennemgået egne registreringer samt tilgængelige data fra Naturdata (Danmarks Miljøportal), Naturbasen og Arter.dk. Der er ikke registreret forekomst af bilag IV-arter i de 7 søer, som ligger inden for 1.000 meter fra Ryttergård.

Andre arter omfattet af bilag IV, herunder flagermus, kan dog have levesteder, fødesøgningsområder eller sporadiske opholdssteder i området omkring anlægget og udbringningsarealerne, herunder ved søer og skove i nærområdet.

Der er beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder søen beliggende nærmere end 300 meter fra Ryttergård. Depositionen til søen er beskrevet i afsnit 8.2. Beregningerne viser et fald i depositionen til den nærliggende søer på henholdsvis -1,6 kg N/ha/år sammenlignet med nudrift og 8-års drift.

For søerne inden for 1.000 meter fra Ryttergård er der beregnet en merdeposition på 0,0 til -0,1 kg N/ha/år både i forhold til nudrift og 8-års drift. På den baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af søernes potentiale som levesteder for bilag IV-arter.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter eller føre til beskadigelse eller ødelæggelse af deres yngle- og rasteområder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af luft, jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Beskrivelse

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med pesticider, gylle, veterinærmedicin, olie/diesel.

Mulige uheld med pesticider: Der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder, ved pumpning til gylleudlægger eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage. Ligeledes kan der opstå lækage fra gyllebeholder, hvis gyllebeholderen bliver påkørt.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der anvendes rengøringsmidler og desinfektionsmidler i forbindelse med vask af stalde. Der er risiko for punktforurening ved spild.

Mulige uheld med veterinærmedicin: Der er risiko for punktforurening, hvis veterinærmedicin håndteres lemfældigt.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: Forebygges med opsyn og tekniske løsninger med automatisk stop af pumpning samt ved opmærksomhed ved udlægning af gylle. Ved evt. påfyldning af gyllevogn vil der blive anvendt sugekran. Herudover opmærksomhed ved udkørsel.

Gyllebeholderne tilses dagligt.

Ved eventuel udkørsel med gyllen, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud. Gyllen vil blive udlagt med gylleudlægger, hvorfor der ikke sker udkørsel med gylle eller kun i meget begrænset omfang.

Gyllebeholderne er placeret ved interne transportveje, hvor kørehastigheden er lav. Der vises agtpågivenhed ved kørsel på interne transportveje.

Dieselolie: Olietank står på fast og uigennemtrængeligt gulv.

Rengøringsmidler: Der anvendes kun godkendte midler.

Rengørings og desinfektionsmidler oplagres på fast bund.

Veterinærmedicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen. Evt. medicinrester leveres retur til dyrlæge eller apotek.

Pesticider: Der opbevares ikke pesticider på ejendommen. Markerne drives sammen med Brændegård og her opbevares pesticiderne efter gældende forskrifter.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage/overløb fra gylletanke, etableres en barriere, så gyllen ikke løber mod beskyttede søer, eller mod vandløb. Hvis der er risiko for, at gylle løber mod åbne grøfter eller søer, kan der etableres barriere med f.eks. bigballer af halm eller jord.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Bornholms Regionskommunes miljøafdeling.

Når gyllen overpumpes til gyllebeholder, overvåges overpumpningen. Alle, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylletankene er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt og der føres logbog.

Ved anvendelse af udlægger, hvortil gylle pumpes direkte, vil der ikke ske tilsvinning af veje. Hvis udkørslen foretages med gyllevogn og der sker tilsvinning af vejene, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag.

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gylleudlæggeren eller fra gyllevogn enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylleafløb mod sø, grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Teknik og Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed).

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Olietankene er underlagt lovgivning. Tanken står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra olietank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Rengørings og desinfektionsmidler: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Veterinærmedicin: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Pesticider: I tilfælde af kemikaliespild spredes et sugende materiale (f.eks. savsmuld eller kattegrus), og det sugende materiale og evt. jord/grus fjernes med skovl, og puttes i affaldsposer. Derefter bortskaffes det på modtagestation.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommunes miljøafdeling.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Udbringning af husdyrgødning

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Ryttergård

For Ryttergård gælder:

Ventilation: Der er nødopluk, der sikrer et luftskifte i staldene. Ved strømsvigt i varmeperioder vil nødopluk blive suppleret med åbning af døre og vinduer for at sikre et tilstrækkeligt luftskifte.

Vand: Der er vandværksvand og derfor også vand ved strømsvigt.

Foder: Udfodring sker automatisk og er afhængig af strøm. En nødgenerator startes op ved længere strømsvigt.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for mulige driftsforstyrrelser og uheld og foranstaltninger til begrænsning af risici.

Det vurderes i henhold til klagenævnspraksis, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Oplysninger om hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

Der er stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres. Beredskabsplanen ses i bilag 3.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Beskrivelse

Management og egenkontrol

- Forbrug af råvarer opgøres kvartalsmæssigt ifm. udarbejdelse af E-kontrol
- Foderblandinger optimeres mindst én gang årligt af foderkonsulent
- Forbrug af vand og energi følges kvartalsmæssigt og opgøres min. én gang årligt ifm. årsregnskab
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde
- Der er dyrlægebesøg hver måned/iht. lovgivning på området
- Ejer og medarbejdere deltager i relevante efteruddannelseskurser og erfagrunder
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Der føres logbog over flydelag og teltoverdækning for gyllebeholdere
- Der er 5 års kontrol på gyllebeholdere
- Gyllepumpning overvåges
- Der er egenkontrolprogram for dyrevelfærd. Programmet følges op ifm. dyrlægebesøg og kontrolleres ifm. Danish kontrol hvert 3. år
- Der gennemføres egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne"
- Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler ifm. uheld

Ryttergård er desuden, som leverandør til Danish Crown, omfattet regelsættet "Code of Practice".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Foderoptimeringer og analyser
- Produktionsrapporter
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- Logbog for flydelag/teltoverdækning på gyllebeholdere
- 5 års beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder og dyr
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

Bilagsoversigt

1. Produktionsarealer i ansøgt drift
2. Produktionsarealer i nudrift og 8-årsdrift
3. Naturberegningsspunkter for Ryttergård
4. Beredskabsplan

Bilag 1a. Produktionsareal i ansøgt drift



Bilag 1b. Produktionsareal i nudrift og 8-års drift



Bilag 2. Naturberegningsspunkter for Ryttergård

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Sø 4	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,1	-0,1	0,2	▼
Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	-1,6	-1,6	5,7	▼
Skov gl. jordbund 2 SV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Skov gl. jordbund 1 SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev 3 SV	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev 2 SV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev 1 SV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2	▼
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Habitatområde	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev V	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼



